

Міністерство освіти і науки України
Запорізький національний університет

ПРОФЕСІЙНА МАЙСТЕРНІСТЬ У ФІЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ І СПОРТІ

Методичні рекомендації до написання,
оформлення та захисту курсової роботи
для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра
спеціальності «Фізична культура і спорт»
освітньо-професійної програми «Фізичне виховання»

Затверджено
вченою радою ЗНУ
Протокол № _від ____2026 р.

Запоріжжя
2026

УДК 378.147.091.3:001.8]:796.5(076.5)

П734

Професійна майстерність у фізичній культурі і спорті : методичні рекомендації до написання, оформлення та захисту курсової роботи для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Фізична культура і спорт» освітньо-професійної програми «Фізичне виховання» / уклад.: Ю.О. Коваленко, С.Б. Парій / Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2026. 47 с.

У навчально-методичному виданні подано вимоги до написання, оформлення та захисту курсової роботи з дисципліни «Професійна майстерність у фізичній культурі і спорті».

Надано характеристику структури змісту роботи, методику написання окремих розділів, а також принцип підготовки до захисту курсової роботи. Подано приклади всіх структурних елементів курсової роботи.

Для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Фізична культура і спорт» освітньо-професійної програми «Фізичне виховання».

Рецензент

М.В. Маліков, доктор біологічних наук, професор, декан факультету фізичного виховання, здоров'я та туризму

Відповідальний за випуск

А.П. Конох, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту

ЗМІСТ

Передмова.....	4
1 Вибір теми, закріплення наукового керівника	5
2 Структура і зміст курсової роботи	7
3 Методика написання окремих розділів	8
3.1 Вступ	8
3.2 Огляд літератури	10
3.3 Завдання, методи та організація дослідження	11
3.4 Результати дослідження	14
3.6 Складання переліку джерел, які використовуються при написанні курсної роботи	19
4 Основні вимоги до оформлення курсової роботи	23
5 Підготовка до захисту та порядок захисту курсової роботи.....	29
6 Академічна доброчесність при написанні курсової роботи	31
7 Критерії оцінювання курсової роботи	33
Рекомендована література	36
Інформаційні джерела.....	37
Використана література.....	39
Додатки	40
Додаток А	40
Додаток Б.....	41
Додаток В.....	44
Додаток Г	46

ПЕРЕДМОВА

Написання курсової роботи передбачено навчальним планом підготовки здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Фізична культура і спорт» освітньо-професійної програми «Фізичне виховання».

Курсова робота є одним із важливих етапів підготовки студентів до екзамену з дисципліни «Професійна майстерність у фізичній культурі і спорті», проведення науково-дослідної роботи та самостійної практичної діяльності після закінчення університету.

Курсова робота – самостійна робота дослідницького характеру, спрямована на вивчення конкретної проблеми.

Як форма науково-дослідної роботи, курсова робота сприяє вдосконаленню професійної готовності майбутніх фахівців із фізичної культури і спорту.

Тематика курсових робіт відповідає силабусу дисципліни «Професійна майстерність у фізичній культурі і спорті», завданням навчальної дисципліни.

Оформлення курсової роботи повинно відповідати визначеним вимогам.

Метою методичних рекомендацій є надання допомоги студентам у вирішенні поставлених завдань щодо змісту та порядку виконання курсової роботи. Методичні рекомендації містять загальні положення щодо організації виконання курсової роботи, етапів виконання роботи, вибору і затвердження теми, детального опису усіх структурних елементів роботи, її оформлення. У методичних рекомендаціях вміщено порядок і процедуру захисту курсової роботи, наведено критерії її оцінювання. У додатках надаються приклади оформлення титульного аркуша, таблиць, рисунків.

Методичні рекомендації встановлюють загальні вимоги до підбору та опрацювання навчальної, наукової та нормативної літератури.

Неодмінною умовою написання курсової роботи з дисципліни «Професійна майстерність у фізичній культурі і спорті» є дотримання академічної доброчесності.

1 ВИБІР ТЕМИ, ЗАКРІПЛЕННЯ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА

Вибір теми – початковий етап виконання курсової роботи, що зумовлює особливості реалізації усіх наступних етапів.

Тема курсової роботи має бути обрана студентом самостійно, як правило із загального переліку тем курсових робіт за дисципліною, що затверджується на засіданні кафедри, яка здійснює викладання відповідної нормативної дисципліни на поточний навчальний рік.

Студент має право запропонувати свою тему курсової роботи з обґрунтуванням доцільності її розробки. У таких випадках перевага надається темам, які надалі продовжуватимуться у кваліфікаційній роботі з поглибленим дослідженням обраної проблеми.

Підставою для закріплення обраної теми курсової роботи за студентом є її реєстрація у відповідному журналі на кафедрі або на сторінці курсу у системі електронного забезпечення навчання ЗНУ.

У разі відсутності зареєстрованої теми у визначені терміни без поважної причини тема курсової роботи закріплюється за здобувачами на розсуд кафедри.

Науковий керівник надає попередні консультації, здійснює перевірку курсової роботи, консультації щодо захисту курсової роботи.

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

1. Характеристика професійної діяльності та її структури.
2. Професійна придатність фахівця з фізичної культури і спорту – визначення передумов розвитку професійної майстерності.
3. Педагогічна техніка як важливий елемент у структурі професійної майстерності.
4. Педагогічна техніка фахівця з фізичної культури і спорту та шляхи її формування.
5. Загальна характеристика професійного спілкування та його функції.
6. Творчий підхід з фізичної культури і спорту до організації фізкультурно-оздоровчих занять.
7. Умови та особливості професійної діяльності фахівця з фізичної культури і спорту.
8. Характеристика основних причин професійного стомлення фахівця з фізичної культури і спорту.
9. Характеристика стилів діяльності та керівництва фахівця з фізичної культури і спорту.
10. Роль фахівця з фізичної культури і спорту та його функції на сучасному етапі розвитку суспільства.
11. Авторитет фахівця з фізичної культури і спорту як компонент професійної майстерності.

12. Адаптація молодого фахівця до колективу.
13. Спілкування як засіб встановлення комунікації між учасниками процесу з фізичного виховання.
14. Характеристика професійних якостей фахівця з фізичної культури і спорту.
15. Характеристика особливостей професійної діяльності фахівця з фізичної культури і спорту.
16. Соціальна роль фахівця з фізичної культури і спорту в сучасному освітньому середовищі.
17. Характеристика вимог до фахівця з фізичної культури і спорту та його професійної підготовки.
18. Характеристика конструктивного та організаційного компонентів педагогічної діяльності у системі фізичного виховання.
19. Структура та особливості формування етики професійної діяльності фахівця з фізичної культури і спорту.
20. Визначення професійного інтересу до професійної діяльності фахівця з фізичної культури і спорту.
21. Визначення сформованості основних компонентів професійної діяльності студентів.
22. Комунікативна компетентність фахівця з фізичної культури і спорту, як одна з умов забезпечення якості навчально-виховного процесу.
23. Підготовка майбутніх вчителів фізичної культури до тренерської діяльності.

2 СТРУКТУРА І ЗМІСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

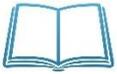
Структура курсової роботи повинна бути чіткою, логічною і має включати зміст, вступ, основну частину (огляд літератури; завдання, методи і організація дослідження; результати дослідження), висновки, перелік використаних джерел та додатки (за необхідності).

ЗРАЗОК ЗМІСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

ЗМІСТ

Вступ.....	3
1 Огляд літератури	5
1.1 Теоретичні основи невербальної комунікації у професійній діяльності педагога	5
1.2 Види невербальних засобів комунікації в роботі вчителя фізичної культури	11
1.3 Роль невербальних сигналів у взаємодії «вчитель – учень	15
1.4 Вимоги до культури невербального спілкування педагога	17
2 Завдання, методи та організація дослідження	19
2.1 Завдання дослідження	19
2.2 Методи дослідження	19
2.3 Організація дослідження	20
3 Результати дослідження	21
3.1 Аналіз ефективності застосування невербальних засобів у педагогічній практиці	21
3.2 Типові помилки у використанні невербальної комунікації вчителями фізичної культури	24
3.3 Рекомендації щодо вдосконалення невербальної взаємодії на уроках фізичної культури	26
Висновки	29
Перелік використаних джерел	30
Додатки	31

3 МЕТОДИКА НАПИСАННЯ ОКРЕМИХ РОЗДІЛІВ

3.1 ВСТУП

«*Вступ*» починається з третьої сторінки. У вступі визначають коло тих питань, які розглядаються в курсовій роботі. Вступ викладається у такій послідовності:

- актуальність теми;
- об'єкт дослідження;
- предмет дослідження;
- мета роботи;
- гіпотеза дослідження;
- теоретична значущість;
- практична значущість.

Орієнтовний обсяг вступу 1-2 сторінки.

Нижче наводимо зразки написання окремих компонентів «Вступу».

Приклад:

Тема роботи «Вплив умов праці на професійне здоров'я вчителя фізичної культури».

Актуальність. Професійне здоров'я вчителя фізичної культури є важливою складовою ефективної педагогічної діяльності та забезпечення якості освітнього процесу. Особливості умов праці фахівця пов'язані з високим фізичним і психоемоційним навантаженням, постійним контактом з великою кількістю учнів, а також з тривалим перебуванням у несприятливих мікрокліматичних середовищах (зали, спортивні майданчики тощо).

Такі фактори значною мірою впливають на стан опорно-рухового апарату, серцево-судинної системи, нервово-емоційного стану та професійного довголіття вчителя фізичної культури.

У сучасному суспільстві, де актуалізується проблема збереження здоров'я працівників освітньої галузі, дослідження впливу умов праці на професійне здоров'я вчителів фізичної культури набуває особливого значення. Це дозволить виявити основні ризики, розробити профілактичні заходи, підвищити якість професійного життя фахівців та запобігти передчасному професійному вигоранню.

Таким чином, дослідження даної проблематики є важливим як у науково-теоретичному, так і в практичному аспектах.

Об'єкт дослідження – професійна діяльність учителя фізичної культури в закладі загальної середньої освіти.

Предмет дослідження – умови праці вчителя фізичної культури та їх вплив на його професійне здоров'я.

Зверніть увагу !

Під **об'єктом дослідження** зазвичай розуміють якийсь предмет, процес або явище, що існує у світі. Тобто, все те, на що спрямована пізнавальна діяльність дослідника. Або в дослідженні чого важливо отримати певний результат і зробити висновки. Об'єкт може містити в собі різні складові частини. Він має безпосередній зв'язок з предметом дослідження, але не є його синонімом.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта, це його окрема властивість, окреме питання або проблема. Іншими словами – це конкретизація об'єкта.

Визначення кінцевої мети курсової роботи можливе тільки за допомогою обрання об'єкта та предмета дослідження.

Мета дослідження полягає у виявленні основних умов праці вчителя фізичної культури, які впливають на професійне здоров'я, а також у визначенні шляхів зниження професійних ризиків і покращення умов праці з метою збереження фізичного і психоемоційного благополуччя педагогів.

Гіпотеза даного дослідження ґрунтувалась на припущенні, що системне вивчення умов праці вчителя фізичної культури дозволить визначити основні фактори ризику для професійного здоров'я, а розробка відповідних профілактичних заходів сприятиме підвищенню ефективності педагогічної діяльності та збереженню професійного довголіття.

Теоретична значущість дослідження полягає в уточненні уявлень про взаємозв'язок між умовами праці та професійним здоров'ям учителів фізичної культури, а також у систематизації факторів, що спричиняють фізичне та психоемоційне навантаження в професійній діяльності.

Практична значущість дослідження полягає у розробці рекомендацій щодо покращення умов праці вчителів фізичної культури в закладах освіти, профілактики професійного вигорання, підвищення рівня обізнаності педагогів щодо збереження власного здоров'я в умовах професійної діяльності.

Зверніть увагу !

Теоретична значущість – це конкретна користь для науки або галузі, дисципліни, теоретичних матеріалів. З метою створення та підтвердження теоретичної значущості автор оцінює, порівнює, аналізує та отримує результати, які надалі можуть бути використані у практичній діяльності:

– у представленому дослідженні розглянуто перспективи оптимізації ...;

- теоретична значимість обумовлена розробкою нового підходу в оцінці ...;
- курсова робота збагатила актуальний розділ дисципліни ...;
- у дослідженні використовується раніше не випробувана методика ...;
- отримані результати доводять актуальний спосіб ...

Практична значущість – це конкретна користь для практики, безпосереднього виконання, впровадження в освітні, навчальні або тренувальні та інші процеси. У курсовій роботі є практичне значення, якщо автор:

- розробив рекомендації щодо вдосконалення процесу;
- підготував проєкт або схему для впровадження в освітній процес;
- написав програму;
- показав і довів, як можна легше, точніше, швидше виконувати той чи інший процес;
- продемонстрував покращені алгоритми впровадження.

Практичне значення – це результати, які вже впроваджені або можуть бути використані на практиці. Зокрема, потрібно чітко продемонструвати, що результати можуть бути застосовані у практичній діяльності: де, як, ким, яким чином.

3.2 ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ

Літературний огляд у вигляді самостійної глави (розділу) займає більшу частину роботи. На цю главу відводиться приблизно 25-30% загального обсягу рукопису (10-15 сторінок).

У цьому розділі розглядається, порівнюється та аналізується думка авторів-дослідників з основних питань теми (проблеми), що розглядаються у вітчизняних та іноземних джерелах.

Виклад матеріалу можна вести або в хронологічній послідовності, або розділяти матеріал на проблемні питання. Вибір того чи іншого варіанту залежить від характеру теми та зібраних матеріалів, ступеня висвітлювання окремих питань в літературі тощо. Якщо в розділі виділені параграфи, то їх слід назвати.

Огляд літератури рекомендується проводити в 3 етапи: 1) підбір і складання списку спеціальної літератури; 2) аналіз тексту (читати необхідно повільно, осмислюючи зміст публікацій, намагаючись зрозуміти головні ідеї та думки автора); 3) запис основного змісту тексту.

У цьому розділі може бути здійснено огляд історичного розвитку проблеми, характеристика окремих питань, тобто розкриваються теоретичні аспекти проблеми, що досліджується. Розкривається теорія питання, науково-

методологічна база дослідження, рекомендується використання статистичних даних.

Робота з джерелами для написання цього розділу передбачає ознайомлення з основним змістом джерела, вихідними даними (в якому місті надруковано, яке видавництво, в якому році, хто автор/редактор), що дозволить оцінити сучасність та характер джерела (науковий, навчальний, популярний).

Варто ознайомитись зі вступом (передмовою). Він дає можливість зорієнтуватися у головному змісті джерела, зрозуміти головні ідеї автора. Далі треба переглянути список рекомендованої або використаної літератури, щоб ознайомитись з додатковою літературою з обраної теми й оцінити її обсяг.

Завершальним етапом вивчення літературних джерел є запис їх основного змісту у вигляді цитування, складання плану тез або конспектів.

Всі літературні джерела, на які є посилання в літературному огляді, повинні бути включені в перелік посилань і пронумеровані.

У курсовій роботі треба робити посилання, яке містить тільки номер публікації за списком. Воно береться у квадратні дужки. Наприклад: [12], [15], [1-5], [5, 12, 15].

Як правило, посилання розміщують наприкінці запозиченого тексту.

3.3 ЗАВДАННЯ, МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Цей розділ займає 3-5 сторінок.

Після огляду літератури розпочинають формування 2-3 основних **завдань роботи**. Формулювання завдання дозволяє визначити, що потрібно вивчити з даної теми, на якому контингенті або на якій базі проводиться дослідження і в яких умовах будуть збиратися дані. Взагалі, чим складніші основні завдання дослідження, тим їх менше в роботі. Кожне поставлене завдання повинно мати рішення, що відобразиться в одному чи декількох висновках.

Наприклад. Аналізуючи літературні джерела, автор дійшов висновку, що професійна діяльність учителя фізичної культури супроводжується впливом низки несприятливих чинників, які можуть призводити до погіршення його фізичного та психоемоційного стану. Це, у свою чергу, впливає на якість виконання професійних обов'язків і знижує ефективність педагогічного процесу. Актуальність дослідження обумовила необхідність вирішення взаємопов'язаних завдань, а саме:

- вивчити особливості умов праці вчителя фізичної культури в сучасних закладах освіти;
- визначити основні чинники, що впливають на професійне здоров'я вчителя фізичної культури;
- обґрунтувати напрямки профілактики та збереження професійного здоров'я вчителя фізичної культури в умовах освітнього середовища.

Після визначення завдань указується, які **методи дослідження** використовувались для їх вирішення.

Наприклад.

Варіант 1. До теми «Вплив умов праці на професійне здоров'я вчителя фізичної культури».

До методів дослідження, які використані для написання курсової роботи входить ряд усталених наукових методологій, включаючи аналіз та узагальнення наукової і методичної літератури та соціологічні методи дослідження (анкетування та опитування), педагогічне спостереження за трудовою діяльністю вчителів фізичної культури в закладах загальної середньої освіти

Крім того, використано методи експертної оцінки для визначення основних виробничих ризиків і стресогенних чинників. Методи математичної статистики для обробки отриманих даних і перевірки гіпотези дослідження.

Варіант 2. До теми «Стилі діяльності та керівництва в роботі вчителя фізичної культури».

Для вирішення поставлених завдань був проведений педагогічний експеримент, в процесі якого використовувались такі методи дослідження:

1. Контент-аналіз і систематичний огляд психолого-педагогічної літератури щодо стилів керівництва та педагогічної взаємодії.
2. Соціологічні методи: анкетування учнів та вчителів з метою виявлення переважаючих стилів керівництва у шкільній практиці.
3. Педагогічне спостереження за поведінкою і взаємодією вчителів фізичної культури з учнями під час уроків.
4. Метод інтерв'ю з учителями для визначення їх власного бачення ефективного стилю педагогічної діяльності.
5. Методи кількісного аналізу і статистичної обробки для інтерпретації результатів анкетування і порівняння отриманих даних.

Якщо застосовувались відомі загальноприйняті методи, то їх детально не описують, а тільки вказують назву методу, його автора і рік публікації, з якої взято відомості. Застосування нової оригінальної методики вимагає повного опису з малюнками, схемами, формулами тощо. Повністю описуються всі власні модифікації, зміни, доповнення до методики інших авторів.

Зверніть увагу !

Завдання – це конкретні кроки, які необхідно виконати для досягнення поставленої мети. Вони являють собою план дій і допомагають структурувати дослідження.

Під час написання завдань важливо пам'ятати, що вони мають бути логічно пов'язані між собою і вести до досягнення головної мети роботи.

В **організації дослідження** здійснюється детальний опис всіх об'єктів дослідження (підприємства, сфери діяльності, особливості функціонування та розташування тощо; кількість, вік, стать, медична група, стан фізичного

розвитку, стан здоров'я тощо) і організація дослідження (школа, час та умови дослідження, особливості експериментальних груп).

Педагогічні дослідження часто є порівняльними. Порівнюють результати експериментальної групи з результатами контрольної групи. У зв'язку з цим ставляться особливі вимоги до підбору досліджуваних: досліджувані особи експериментальної і контрольної групи повинні бути максимально ідентичними за своїми зовнішніми характеристиками, які легко визначаються.

Важливим при доборі досліджуваних є визначення їх кількості. У різних за спрямованістю дослідженнях кількість досліджуваних буде неоднаковою. При масових обстеженнях кількість досліджуваних буде більшою. Якщо вимагається багаторазова реєстрація показників у одного і того ж досліджуваного, то їх кількість може бути невеликою. При однократній реєстрації показників у одного і того ж суб'єкта кількість обстежуваних осіб збільшується.

Наприклад.

Варіант 1. До теми «Стилі діяльності та керівництва в роботі вчителя фізичної культури».

У рамках дослідження було вивчено особливості застосування різних стилів педагогічного керівництва вчителями фізичної культури у процесі навчально-виховної діяльності. У дослідженні брали участь 40 учнів 8-х класів (20 хлопців і 20 дівчат) та 8 учителів фізичної культури (4 чоловіки, 4 жінки) з трьох закладів освіти м. Запоріжжя (№ 21, № 65, № 89).

Дослідження проводилося протягом січня-лютого 2025 року. За основу були взяті педагогічні спостереження за уроками фізичної культури, опитування учнів щодо сприйняття стилю викладання вчителя та анкетування педагогів щодо власних пріоритетів у стилі взаємодії з класом (авторитарний, демократичний, ліберальний).

З метою підвищення об'єктивності результатів дослідження було створено дві групи – учнів, які навчаються у педагогів з чітко вираженим авторитарним або демократичним стилем викладання. Порівняння результатів дозволило виявити вплив стилю керівництва на активність, мотивацію та дисципліну учнів під час уроків фізичної культури.

Варіант 2. До теми «Вплив умов праці на професійне здоров'я вчителя фізичної культури».

У межах дослідження було проведено анкетування та педагогічне спостереження за професійною діяльністю вчителів фізичної культури закладів загальної середньої освіти міста Дніпро. У дослідженні взяли участь 30 вчителів (18 чоловіків і 12 жінок) віком від 25 до 58 років, зі стажем педагогічної роботи від 2 до 30 років. Усі учасники працювали в умовах повного тижневого навантаження відповідно до навчального плану.

Дослідження проводилось упродовж листопада-грудня 2024 року на базі трьох закладів освіти (№ 15, № 78, № 132). Вивчались санітарно-гігієнічні умови праці, рівень фізичного навантаження, графік роботи, а також психоемоційний стан педагогів. Збір даних здійснювався за допомогою авторської анкети, мета якої – з'ясування впливу виробничих факторів на

самопочуття, рівень стомлюваності, частоту профілактичних оглядів та загальний стан здоров'я.

Отримані результати порівнювались між учителями, які працюють у різних типах закладів (з сучасним і застарілим спортивним обладнанням), що дозволило визначити кореляцію між умовами праці та показниками професійного здоров'я.

3.4 РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Це основна за обсягом частина роботи, в якій викладаються результати власного дослідження, що аналізуються у порівнянні з висновками інших авторів з цього питання, доводиться спроможність чи помилковість знайдених закономірностей, зв'язку, пояснень (тобто своєї робочої гіпотези).

Результати дослідження рекомендують викладати у формі критично-аналітичного тексту. Обсяг цього розділу включає приблизно 7-10 сторінок.

Для того, щоб зробити *аналіз експериментального матеріалу*, треба провести його математичну обробку. Для цього можна використовувати найпростіші способи обробки експериментальних даних методами математичної статистики: визначення середнього арифметичного значення, середнього квадратичного відхилення, помилки середнього арифметичного, вірогідності різниці між середніми величинами, кількісні та якісні показники досліджуваних об'єктів, відсоткові показники тощо.

Наприклад.

Варіант 1. До теми «Вплив умов праці на професійне здоров'я вчителя фізичної культури».

Результати анкетування 52 вчителів фізичної культури, що працюють у школах міста та сільської місцевості, показали, що більшість опитаних (71,2%) зазначають підвищену фізичну та психоемоційну напругу як постійний фактор професійної діяльності. Основними несприятливими умовами праці було названо: тривале перебування на відкритому повітрі (62%), обмеженість матеріально-технічної бази (58%), перевантаження з веденням документації (44%) та емоційне вигорання (35%).

У ході дослідження було встановлено, що у 68% учасників спостерігаються симптоми хронічної втоми, у 43% – порушення сну, у 39% – скарги на болі в спині, а 24% регулярно звертаються до лікарів з приводу професійно обумовлених проблем зі здоров'ям.

Також було проведено порівняльний аналіз рівня фізичної працездатності (за показниками проби Руф'є та тесту PWC₁₇₀) між вчителями фізичної культури та вчителями предметів гуманітарного циклу. Результати свідчать, що попри кращі показники фізичної витривалості ($p < 0,01$), вчителі фізичної культури частіше відчувають симптоми фізичного перевантаження.

У порівнянні з іншими педагогами, вчителі фізичної культури частіше потребують реабілітаційних заходів (сауна, масаж, фізіотерапія), однак лише

27% із них мають до цього доступ на регулярній основі. Це свідчить про потребу розробки системи підтримки професійного здоров'я педагогів фізичної культури, зокрема через скорочення адміністративного навантаження, удосконалення умов праці та забезпечення профілактично-реабілітаційних програм.

Варіант 2. До теми «Стилі діяльності та керівництва в роботі вчителя фізичної культури».

У дослідженні взяли участь 48 вчителів фізичної культури, які працюють у міських і сільських школах. За результатами опитувальника за методикою Блейка і Мутона (модифікована версія), встановлено, що 39,6% респондентів дотримуються демократичного стилю керівництва, 33,3% – авторитарного, а 27,1% – ліберального стилю. Ці дані свідчать про те, що хоча більшість педагогів прагнуть до паритетної взаємодії з учнями, все ж значна частка вдається до домінування або, навпаки, до надмірної м'якості у стилі керівництва.

Аналіз впливу стилю діяльності на результати навчання показав, що учні вчителів з демократичним стилем мають вищі середні показники успішності у тестах з фізичної підготовки (на 8-12% вище), а також більш позитивне ставлення до занять фізичною культурою. Так, 84% учнів таких педагогів відзначають зацікавленість у предметі, у той час як лише 59% учнів вчителів з авторитарним стилем поділяють цей інтерес ($p < 0,05$).

У ході дослідження також з'ясовано, що вчителі з авторитарним стилем мають найвищий рівень конфліктності у стосунках з учнями та батьками, що виявляється в частих скаргах на надмірну жорсткість. У той час, як демократичний стиль пов'язаний з ефективнішою дисципліною, підвищеною мотивацією та комфортним психологічним кліматом у класі.

Таким чином, результати дослідження свідчать, що стиль керівництва має суттєвий вплив як на якість навчального процесу, так і на психологічне благополуччя учнів.

Рекомендується підвищення психологічної підготовки вчителів фізичної культури, впровадження тренінгів з ефективною педагогічною комунікації та керівництва.

Важливе місце при написанні тексту розділу «Результати дослідження» займає *ілюстрований матеріал*. В ході дослідження студент збирає різноманітний фактичний матеріал: цифрові дані, анкети, протоколи, фотографії, статистичні дані, графіки тощо. Зібраний матеріал потрібно занести в таблиці та оформити графічно.

При складанні таблиць необхідно дотримуватися певних правил.

1. Слово «таблиця» без скорочення разом з порядковою цифрою, яка складається з номера розділу і порядкового номера таблиці. Назву таблиці друкують з великої літери без крапки в кінці та розміщують безпосередньо над таблицею з абзацного відступу. Скорочення у заголовках таблиць не допускається.

2. В заголовках граф і колонок допускаються тільки ті скорочення, які прийняті в тексті, або є загальноприйнятими (с, хв, км, к-сть разів тощо).

3. Горизонтальні та вертикальні лінії, які розділяють рядки таблиці можна не проводити, якщо їх відсутність не ускладнює користування таблицею.

4. Таблицю слід розміщувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше.

5. На всі таблиці в роботі мають бути посилання в тексті (наприклад: табл. 3.1).

6. Розмір таблиці не повинен перевищувати стандартного аркуша паперу. Якщо таблиця не вміщується на такому форматі, її треба давати з продовженням на кількох сторінках. Над продовженням таблиці на новому аркуші ставиться заголовок «Продовження таблиці» із зазначенням номера таблиці. Заголовок таблиці на новій сторінці не повторюється.

7. Не рекомендуються вертикальні надписи в графах таблиць.

8. Примітки до таблиці розміщуються безпосередньо під нею. Слово «Примітка» друкують кеглем 12 з абзацного відступу з великої літери з крапкою в кінці. У тому самому рядку через проміжок з великої літери друкують текст примітки тим самим шрифтом.

Якщо приміток дві та більше, їх подають після тексту, якого вони стосуються, оформлюють і нумерують арабськими цифрами.

9. У графах таблиць не можна залишати вільні місця. Якщо дані відсутні, треба ставити прочерк, або писати «немає». Якщо табличні стовпці заповнені текстом, то крапка у кінці тексту не ставиться.

10. За необхідності шрифт у самій таблиці можна зменшувати.

Курсову роботу можна ілюструвати рисунками, схемами, графіками і фотографіями. Вони розміщуються у тексті роботи або надаються у вигляді окремого додатку. Назва рисунка розміщується безпосередньо під ним.

Для зображення змін кількісних характеристик найбільш часто користуються лінійними діаграмами. Цифрові дані на них зображуються у вигляді кривих ліній.

При побудові лінійних діаграм слід дотримуватися таких правил.

1. На діаграмі повинні бути: її назва, назва кривих, шкали-лінії з розміщеними на них позначками, назва шкал з розмірностями, умовні позначення, координатна сітка (але не завжди).

2. Криві лінії на діаграмі повинні різко відрізнятися від ліній координатної сітки за товщиною. Головна крива проводиться товстою лінією, координатні лінії – тонкою, а ордината і абсциса – приблизно у два рази тонші від лінії сітки.

3. Криві можуть малюватися різними ламаними лініями (суцільними, тире або крапками) і завжди одним кольором.

4. На одному графіку не рекомендується розміщувати понад чотири кривих.

5. Назва діаграми розміщується під нею з великої літери після слова «Рисунок» з порядковою цифрою розділу і порядкового номера рисунка (арабською без знаку №). У кінці підпису крапку не ставлять.

Наприклад. Рисунок 2.1 – Вплив умов праці на професійне здоров'я вчителів фізичної культури

6. Пояснення кривих вносяться на вільну частину розграфленої площини, або в тексті, або під графік. При можливості замість додаткового пояснення слід зробити короткий надпис біля самої кривої.

В курсових роботах зустрічаються часто і площинні діаграми. Найбільш розповсюдженою є стовпчикова діаграма.

При їх будові необхідно дотримуватися наступних правил:

1. Прямокутні стовпчики повинні мати однакову ширину і розміщуватися, зазвичай, вертикально.

2. Основою для стовпчиків служить вісь абсцис (лінія).

3. Відстань між стовпчиками повинна бути рівною.

4. Назва показників відображується за тими ж правилами, що і в лінійних діаграмах.

3.5 ВИСНОВКИ

Логічним завершенням курсової роботи є висновки. Головна їх мета – підбиття підсумків проведеної роботи. Ця завершальна частина повинна містити не тільки кінцеві положення досягнень автора, але і вказувати на подальшу перспективу розвитку досліджень даного питання.

Висновки подаються у вигляді окремих конкретних і лаконічних положень, що підсумовують одержані дані. Дуже важливо, щоб висновки відповідали поставленим завданням роботи.

Як правило, пункти висновків включають ті узагальнені цифрові дані, що містять елементи новизни і отримані безпосередньо автором.

Одним із пунктів висновків можуть бути рекомендації з теоретичної та практичної реалізації одержаних результатів.

Назву розділу «**Висновки**» розташовують посередині рядка і друкують великими літерами без крапки в кінці, не підкреслюючи.

Висновки в роботі, як правило, нумеруються арабськими цифрами. Кількість пунктів не обмежується, але звичайно їх буває від 2 до 10.

Наприклад.

Варіант 1. До теми «Стилі діяльності та керівництва в роботі вчителя фізичної культури».

ВИСНОВКИ

1. У результаті проведеного дослідження було встановлено, що ефективність діяльності вчителя фізичної культури значною мірою залежить від застосовуваного ним стилю керівництва, зокрема авторитарного, демократичного або ліберального.
2. Демократичний стиль керівництва виявився найбільш продуктивним у формуванні позитивного мікроклімату в колективі, підвищенні мотивації учнів до занять фізичною культурою та зменшенні конфліктності в освітньому середовищі. Авторитарний стиль, хоча й забезпечує дисципліну, водночас спричиняє підвищений рівень психологічного напруження серед учнів та знижує рівень їхньої ініціативності та емоційного залучення до занять. Ліберальний стиль характеризується недостатнім контролем, що часто призводить до зниження ефективності освітнього процесу та погіршення навчальної дисципліни.
3. Проведене анкетування педагогів показало, що більшість із них тяжіють до поєднання демократичного та елементів авторитарного стилів, що забезпечує як організованість, так і гнучкість у роботі з учнями.
4. Результати дослідження можуть бути використані в програмах підвищення кваліфікації вчителів фізичної культури, спрямованих на розвиток їхніх управлінських та комунікативних компетентностей.
5. Середні показники з тестів, отримані в експерименті можуть бути використані тренерами при оцінці рівня фізичної підготовленості в групі навчальної підготовки зі спортивного туризму.

Варіант 2. До теми «Вплив умов праці на професійне здоров'я вчителя фізичної культури».

ВИСНОВКИ

1. У процесі дослідження виявлено, що умови праці мають суттєвий вплив на рівень професійного здоров'я вчителів фізичної культури, зокрема наявність болю в спині, рівень емоційного вигорання та загальне задоволення професійною діяльністю.

2. Найбільший відсоток скарг на біль у спині (67%) і емоційне вигорання (42%) зафіксовано серед учителів, які працюють з надмірним навчальним навантаженням (>25 год/тиж), що свідчить про тісний зв'язок між перенавантаженням і погіршенням фізичного та психологічного стану працівників.

3. Найнижчий рівень скарг зареєстровано серед тих, хто працює в добре обладнаних спортзалах (28% скарг на біль у спині та 14% емоційного вигорання), що свідчить про позитивний вплив належного матеріально-технічного забезпечення на професійне здоров'я вчителів.

4. Дані дослідження показали, що наявність душу/санітарної кімнати позитивно корелює з високим рівнем задоволеності умовами праці (9,0 за 10-бальною шкалою) і низьким рівнем скарг на здоров'я, що підкреслює значення побутових умов для збереження професійного добробуту.

5. Отримані результати можуть бути використані для оптимізації умов праці вчителів фізичної культури, зокрема при розробці стандартів облаштування спортивної інфраструктури та нормативів навчального навантаження.

3.6 СКЛАДАННЯ ПЕРЕЛІКУ ДЖЕРЕЛ, ЯКІ ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ ПРИ НАПИСАННІ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Наприкінці роботи, починаючи з нової сторінки, треба подати перелік посилань, які використовувалися в основній частині роботи.

При складанні переліку посилань слід керуватися такими правилами:

1. До переліку посилань вносяться роботи всіх згаданих авторів – вітчизняних та закордонних. Автори, матеріали яких не згадувались в курсовій роботі, до списку переліку не включаються.

2. Бібліографічні описи в переліку посилань подають у порядку, за яким вони вперше згадуються в тексті або за алфавітом. Порядкові номери описів у переліку є посиланнями в тексті (номерні посилання), позначаються арабськими цифрами.

3. Бібліографічний опис складається мовою оригіналу.

Нижче наводимо окремі зразки бібліографічного опису використаної літератури.

**ПРИКЛАДИ
ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ
У СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**

з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бондаренко В. Г. Немеркнуча слава новітніх запорожців: історія Українського Вільного козацтва на Запоріжжі (1917-1920 рр.). Запоріжжя, 2017. 113 с. 2. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919-1993 рр.): монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с.
Два автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с. 2. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 3. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с.
Три автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с. 2. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с.
Чотири і більше авторів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с. 2. Бікулов Д. Т, Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	<ol style="list-style-type: none"> 1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Дахно І. І., Алієва-Барановська В.М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.
Без автора	<ol style="list-style-type: none"> 1. Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с. 2. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні : монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя : КСК-

	Альянс, 2017. 172 с.
Багатотомні видання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с. 2. Устименко Л. М., Афанасьєв І. Ю. Історія туризму : в 2 т. / переробл. та допов. Київ : Алерта, 2023. Т. 1. 378 с.
Автореферати дисертацій	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с. 2. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.
Дисертації	<ol style="list-style-type: none"> 1. Авдєєва О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII - початок XX ст.) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с. 2. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.
Законодавчі та нормативні документи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с. 2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22. 3. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2011. № 48-49. Ст. 536. 4. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530–543.
Частина видання: матеріалів конференцій (тези, доповіді)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136. 2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137.
Частина видання: довідкового видання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кучеренко І. М. Право державної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 673. 2. Пирожкова Ю. В. Благодійна організація. <i>Адміністративне право України</i> : словник термінів / за ред.: Т. О. Коломєць, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–

	55.
Частина видання: продовжуваного видання періодичного видання (журналу, газети)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Коломоець Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формулювання їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46. 2. Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонки за допомогою матриць типу Гріна. <i>Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159. 3. Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадянина та його гарантії. <i>Часопис Київського університету права</i>. 2007. № 4. С. 88–92. 4. Коломоець Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. <i>Право України</i>. 2017. № 5. С. 71–79.
Електронні ресурси	<ol style="list-style-type: none"> 1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017). 2. Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsej.org.ua/5_2017/32.pdf.

4 ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

До оформлення курсової роботи подається низка загальних вимог.

Курсова робота починається з титульного аркуша, який оформляється відповідним чином (додаток В).

Робота має бути виконана у вигляді стандартного текстового файлу, створеного в редакторі Microsoft Word і надрукованого з одного боку сторінки стандартного білого паперу формату А-4, орієнтація – «книжна».

Рекомендований шрифт виконання курсової роботи Times New Roman, розмір кегля – 14, інтервал між рядками 1,5; вирівнювання тексту – за шириною сторінки. Абзацний відступ – 1,25 см (5 знаків).

Поля зліва, зверху і знизу – не менше 20 мм, справа – не менше 10 мм.

Нумерація сторінок виконується у правому верхньому куті без крапки в кінці. Номер на титульній сторінці та на наступній сторінці, де розміщується зміст роботи, не ставиться. Наступній сторінці присвоюється номер 3.

Зміст курсової роботи складається з назв основних розділів та їх підрозділів. Всі основні розділи мають стандартні назви (вступ, огляд літератури, результати дослідження тощо). Підрозділи першого розділу матимуть авторські назви залежно від обраної теми роботи. Підрозділи другого розділу мають стандартні назви (завдання, методи дослідження тощо). У третьому розділі підрозділи, за наявності, також матимуть авторські назви.

ЗМІСТ

Вступ.....	X
1 Огляд літератури	X
1.1 Назва	X
1.2 Назва	X
1.3 Назва	X
1.4 Назва	X
2 Завдання, методи та організація дослідження	X
2.1 Завдання дослідження	X
2.2 Методи дослідження	X
2.3 Організація дослідження	X
3 Результати дослідження	X
3.1 Назва.....	X
3.2 Назва.....	X
Висновки.....	X
Перелік посилань.....	X
Додатки	X

Оформлення заголовків. Заголовки (назви) структурних частин роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «1 ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ», «ВИСНОВКИ», «ДОДАТКИ» друкуються великими прописними літерами з вирівнюванням по центру. Заголовки підрозділів друкуються маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу симетрично до тексту. Назви розділів і пунктів у плані роботи і по тексту мають бути тотожними. Усі заголовки мають починатися з великої літери без крапки в кінці.

Заголовки розділів пишуться великими літерами, підрозділів – маленькими.

Форматування назв розділів відбувається по центру. Вирівнювання назв підрозділів по лівому краю з абзацу.

Вступ, назви розділів, висновки, перелік використаних джерел та додатки починаються з нової сторінки, а назви підрозділів – відразу після закінчення попереднього.

Відстань між заголовком розділу (за винятком заголовка пункту) та текстом має дорівнювати 1 інтервалу основного тексту (15 мм).

Наприклад

1 ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ

1.1 Стилї діяльності та керівництва в роботі вчителя фізичної культури

Діяльність вчителя фізичної культури є однією з основних складових системи освіти, оскільки вона не лише забезпечує фізичне виховання учнів, але й формує...

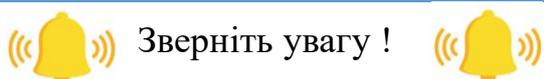
1.1.2 Класифікація стилів діяльності та керівництва вчителя фізичної культури

У педагогічній літературі розрізняють кілька основних стилів керівництва, які вчитель фізичної культури може застосовувати в своїй діяльності.

Авторитарний стиль. Цей стиль характеризується високим рівнем контролю та одностороннім підходом до управління класом ...

Нумерацію розділів, підрозділів, пунктів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №. Зміст, вступ, висновки, перелік використаних джерел та додатки не нумерують як розділи. Номер розділу ставиться перед його назвою, слово «РОЗДІЛ» не пишеться. Підрозділи нумерують у межах кожного розділу, використовуючи номер розділу і порядковий номер підрозділу, між якими ставиться крапка, наприклад: «1.2» (другий підрозділ першого розділу), «2.3» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку подається заголовок підрозділу.

Крапка в кінці заголовка не ставиться (лише у випадку, якщо заголовок складається з двох речень, їх відокремлюють крапкою).

Зверніть увагу !

Не можна розривати заголовок і текст розділу або підрозділу, тобто починати з іншої сторінки.

Перенесення слів у заголовках не допускаються.

Загальний стиль. У всьому рукописі слід уникати довгих речень, частого вживання однакових слів, словосполучень і оборотів.

Недоцільно вживати слова «я», «мною», «проведений мною експеримент», а слід писати «проведений нами експеримент».

Не можна зловживати вступними словосполученнями: «слід підкреслити», «треба відмітити», «представляє інтерес», «з цього погляду», «що стосується».

Посилаючись на таблиці і рисунки, варто уникати слів «представлені», «дані», «дає». Краще вживати слова: «наведено», «побудовано», «надано».

Допустимі скорочення:

1. Не можна скорочувати слова: «таким чином», «так що», «замість», «наприклад», «біля», «формула», «рівняння», «вправа» тощо.

2. Не треба робити скорочення шляхом довільного злиття слів чи термінів (наприклад: спеціальна вправа – спецвправа, спортивне тренування – спорттренування).

3. Умовні скорочення наукових термінів повинні бути однаковими у всій роботі.

4. Загальноживані скорочення загальних іменників позначаються прописними літерами (наприклад: заклад вищої освіти – ЗВО, особливі освітні потреби – ООП).

5. Посилання та інші сторінки роботи (розділи, підрозділи, додатки), а також на таблиці та рисунки з вказівкою їх порядкового номера надаються зі скороченням (наприклад: див. табл. 3.1, рис. 3.1.1, дод. А).

Цифровий матеріал.

1. Числа до десяти, якщо вони не мають одиниць вимірювання, пишуть словами, понад десять – цифрами. На початку речення, особливо абзацу, краще писати число словами.

2. Якщо в ряду чисел є хоч одне число зі знаком після коми, усі числа повинні мати стільки ж знаків після неї: 4,32; 5,00; 1,32.

3. Числа, які стоять поряд, відокремлюються крапкою з комою: 1,0; 2,5; 3,2; 1,4.

4. Перед числами з вказаними одиницями вимірювання не ставиться тире : швидкість бігу 9 м/с, розмір майданчика 3 м.

5. Одиниці вимірювання при дробових числах повинні з ними узгоджуватись: 3,5 рази; 2,5 хв; 1,4 год/тиж.

6. Вказуючи межі коливань, одиниці вимірювання ставляться тільки після другого числа: швидкість вимірюється від 10 до 17 м/с; від 2 до 8 разів; від 10 до 12 кілометрів.

Оформлення ілюстративного матеріалу. У курсовій роботі допускається використання ілюстративного матеріалу – таблиць, рисунків: схем, діаграм, графіків, а також формул тощо, які, як правило, застосовують для кращого розуміння викладених положень і мають доповнювати текст курсової роботи, глибше розкривати суть явища, наочно ілюструвати думки автора, і тому в тексті на кожну з них повинно бути посилання з коментарем.

Рисунки позначають відповідними словами (наприклад, «Рисунок», «Схема») і нумерують послідовно в межах розділу (за винятком рисунків у додатках).

Зверніть увагу !

Саме «рисунок», а не «малюнок»!

Слово «рисунок» має той самий корінь, що й іменник риска (корінь «рис»). Отже, зображення, нанесене лініями або штрихами («рисками»), називається «рисунок».

Словом «малюнок» позначають кольорові зображення, виконані фарбами.

Номер кожного рисунку або таблиці має складатися з номера розділу і порядкового номера певної ілюстрації, між якими ставиться крапка, наприклад: «Рисунок 1.2» (другий рисунок першого розділу), «Таблиця 3.1» (перша таблиця третього розділу) тощо.

При посиланні на ілюстрацію або таблицю в тексті вказують лише її номер без назви (наприклад: табл. 1.2; рис. 2.2).

Ілюстрації та таблиці слід подавати в роботі безпосередньо після тексту, де їх згадано вперше або на наступній сторінці. Вони повинні бути розміщені так, щоб їх було зручно розглядати.

Для оформлення таблиць і рисунків використовують шрифт Times New Roman, розмір кегля – 12 або 14.

Зображення в тексті роботи мають бути чорно-білими, у презентації до захисту можливе кольорове відображення без зміни змісту. Обов'язково всі

елементи рисунка повинні бути згруповані як єдиний об'єкт. Розміщувати ілюстративний матеріал доцільно безпосередньо в тексті роботи, якщо вони є обов'язковими, не дуже об'ємні (займають ½ сторінки) або в додатках – якщо є другорядними і/або об'ємні (займають більше ½ сторінки).

Оформлення таблиць. Слово «Таблиця», її номер і назва друкують з великої літери і розміщують над таблицею з абзацного відступу. Кожна таблиця повинна мати назву, яка починається з великої літери, без крапки в кінці.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті так, щоб її можна було читати без повороту або з поворотом роботи за годинниковою стрілкою. У таблицях з цифровими даними слід обов'язково зазначати одиницю виміру. Якщо всі одиниці виміру є однаковими для всіх показників таблиці, вони наводяться у заголовку відповідно до стандартів.

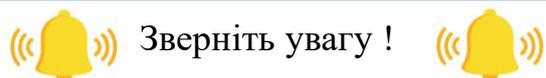
Приклад

Таблиця 2.3 – Взаємозв'язок умов праці та скарг на здоров'я вчителів фізичної культури (n = 100)

Умови праці	Учителів, що скаржаться на біль у спині, %	Учителів із синдромом емоційного вигорання, %	Середній рівень задоволеності умовами*
Робота в добре обладнаному спортзалі	28%	14%	8,2
Робота на відкритому повітрі	53%	27%	6,1
Відсутність місця для перепочинку	61%	35%	5,4
Наявність душу/санітарної кімнати	24%	12%	9,0
Робота з надмірним навчальним навантаженням (>25 год/тиж)	67%	42%	4,7

Примітка. * за 10-бальною шкалою

Якщо таблиця не вміщується на сторінці, її продовження можна перенести на іншу сторінку з позначенням на наступній сторінці «продовження таблиці 3.2».

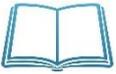
Зверніть увагу !

Під ілюстративним матеріалом обов'язково вказується джерело, звідки взята ілюстрація, або на основі яких джерел вона була розроблена автором курсової роботи.

Якщо ілюстрація запозичена з певного джерела, потрібно обов'язково його вказати, посилаючись на нього у переліку використаних джерел. Якщо

ілюстрація побудована самостійно, але на основі взятих даних – вказати джерело, звідки ці дані взяті, посилаючись на нього у переліку використаних джерел. Якщо ілюстрація є власною розробкою – джерело не вказується.

5 ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ ТА ПОРЯДОК ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

За матеріалами курсової роботи студент складає тези або доповідь для виступу обсягом 4-6 сторінок, де має стисло обґрунтувати актуальність теми, ознайомити із завданнями дослідження, методами, організацією та основними результатами дослідження. За бажанням можлива підготовка презентації роботи.

Захист робіт проводиться відкрито при обов'язковій участі наукового керівника і в присутності студентів курсу чи академічної групи.

Після доповіді (приблизно 10-15 хв) студент повинен чітко відповісти на поставлені запитання.

При оцінці курсової роботи необхідно враховувати:

- якість роботи, правильність і глибину викладу матеріалу теми, відповідність змісту темі;
- чіткість і конкретність постановки завдань та вибору сучасних методів дослідження;
- методичний рівень, літературне опрацювання (кількість праць), грамотність та культуру оформлення роботи;
- якість доповіді: уміння стисло, чітко обґрунтовувати актуальність теми, здібність швидко та зрозуміло відповідати на поставлені запитання;
- ступінь самостійності при виконанні роботи;
- глибину знань, правильність виконання і чіткість ілюстрацій.

Оцінювання курсової роботи здійснюється у два етапи.

Спочатку текст роботи рецензується науковим керівником, який надає у рецензії попередню оцінку, що виставляється за чотирибальною системою, за такими критеріями:

- відповідність змісту обраній темі;
- наявність глибоко продуманої в усіх її складових частинах програми дослідження;
- ґрунтовність, повнота і критичність літератури з проблеми дослідження;
- успішність виконання дослідного завдання, глибина аналізу зібраного фактичного матеріалу;
- літературне й технічне оформлення роботи, його акуратність;
- вчасність подання роботи на кафедру (не пізніше ніж за тиждень до заліку).

У разі дистанційного формату захисту курсової роботи вимоги щодо доповіді залишаються аналогічними вищезазначеним. Електронний варіант курсової роботи зберігається у керівника і на платформі Moodle на відповідній сторінці. Паперовий варіант роботи передається на кафедру лише за можливості.

Безпосередньо захист курсової роботи проводиться в онлайн форматі за допомогою системи електронного забезпечення навчання ЗНУ (СЕЗН ЗНУ) та інших інформаційно-комунікаційних сервісів (ZOOM, Google Meet тощо).

Оцінка за курсову роботу може бути знижена у таких випадках:

1. Оформлення:

- робота не відповідає затвердженим вимогам до оформлення;
- наявність не виправлених друкарських помилок і пропущених рядків;
- відсутність назв та джерела формування таблиць, діаграм, графіків тощо;
- відсутність умовних позначень;
- відсутність в роботі одного з обов'язкових структурних елементів курсової роботи;
- наявність помилок в оформленні бібліографії: багато «глухих» посилань (коли є посилання на автора ідеї, але немає посилання на саму роботу, де ця ідея обговорюється);
- наявність помилок в оформленні бібліографії: список використаних джерел виконаний не за державним стандартом (дивись дійсний стандарт: ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання»);
- пропуск в змісті окремих підрозділів (пунктів, підпунктів) або навіть цілих розділів.

2. Недоліки змісту роботи:

- наявність фактичних помилок у викладі теоретичних позицій з літературних джерел;
- відсутність посилань на джерела;
- використання великих фрагментів чужих текстів без зазначення їхнього джерела;
- відсутність аналізу вітчизняних праць, присвячених проблемі дослідження.
- відсутність аналізу закордонних праць, присвячених проблемі дослідження.;
- теоретична частина не завершується висновками і формулюванням предмета власного дослідження;
- назва роботи не відбиває її змісту.

3. Доповідь і захист:

- студент доповідаючи, використовує презентацію, але не коментує наочну інформацію;
- студент виявляє невпевненість, не дає аргументовані відповіді на запитання.

6 АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПРИ НАПИСАННІ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Значна увага приділяється формуванню системи запобігання та виявлення академічного плагіату в освітньому процесі, відповідно до законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про авторське право і суміжні права» і рекомендацій SAIUP – проекту сприяння академічній доброчесності в Україні, що реалізується Американськими радами за підтримки посольства США в Україні спільно з Міністерством освіти і науки України.

Згідно з ч. 3 ст. 42 ЗУ «Про освіту» про дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти: «Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень».

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- обман – надання свідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу;
- формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування; хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або

нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

– необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

Підготовка і захист курсової роботи мають базуватися на принципах академічної доброчесності.

7 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Результати захисту курсової роботи визначаються оцінками: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та кількістю балів за шкалою ECTS.

На основі рецензії керівника і рівня захисту студентом курсової роботи комісія в результаті обговорення на закритому засіданні оцінює її за чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та кількістю балів за шкалою ECTS. Позитивна оцінка заноситься керівником до залікової відомості.

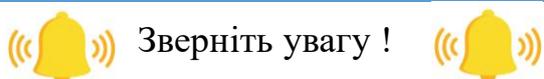
Оцінка «відмінно» (90-100 балів) виставляється в тому разі, якщо зміст відповідає темі дослідження, робота містить добре продуману й правильно оформлену програму дослідження та ґрунтовний, критичний аналіз наукової літератури з відповідної проблеми, теоретичний матеріал органічно поєднано з практичним, судження студента відзначаються оригінальністю, він продемонстрував високий рівень самостійності під час виконання роботи, яка грамотно написана, охайно оформлена та вчасно подана науковому керівникові.

Оцінка «добре» (75-89 балів) ставиться за наявності незначних недоліків – недостатньо точних висновків, поодиноких випадків порушення логіки викладу, вимог стилю, перевантаженості цитатами, огріхами в оформленні, невеликих мовних помилок.

Оцінка «задовільно» (60-74 бали) виставляється за наявності значних недоліків – неправильно розроблено програму дослідження, тему проаналізовано поверхово, відсутній критичний аналіз наукової літератури з відповідної проблеми, теоретичний матеріал не завжди органічно поєднано з практичним, не дотримано певних вимог до оформлення роботи, наявна значна кількість мовних помилок.

Оцінка «незадовільно» (менше ніж 60 балів) ставиться, якщо робота не задовольняє зазначеним вимогам (наприклад, відсутня практична частина; зміст не відповідає темі роботи; робота виконана на підставі лише одного (чи навіть декількох) підручників або навчального посібника, без використання нормативних актів, не самостійно, наявні грубі порушення вимог до оформлення роботи; велика кількість мовних помилок).

За шкалою ECTS результат виконання та захисту курсової роботи визначаються за 100-бальною шкалою. За рішенням, прийнятим на засіданні кафедри, 60 балів відводиться для оцінки змісту, 20 балів – для оцінки оформлення й організації виконання курсової роботи та 20 балів – для оцінки її захисту.

Зверніть увагу !

Підготовлена курсова робота без публічного захисту не може бути оцінена більше ніж у 70 балів.

Зміст та оформлення курсової роботи оцінюється науковим керівником за визначеними критеріями. Окремо оцінюється власне зміст курсової роботи та публічний захист.

Критерії підсумкового оцінювання виконання змісту курсової роботи науковим керівником

Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів
1. Якість виконання теоретичної частини курсової роботи:	35
– актуальність, новизна обраної теми та практична цінність отриманих результатів;	5
– чіткість структури і логічна послідовність викладу матеріалу;	10
– якість і глибина наукового, теоретичного, методологічного та практичного аналізу проблеми;	5
– наявність авторського аналізу літературних джерел, повнота літературного огляду;	10
– правильність цитування.	5
2. Правильність представлення результатів та якість інтерпретації:	15
– правильність отриманих результатів;	10
– наявність загальних висновків роботи;	5
3. Відповідність вимогам оформлення роботи (нормоконтроль):	10
– структура роботи;	5
– методичні правила оформлення роботи.	5
4. Вчасність виконання завдань курсової роботи:	10
– відповідність плану виконання структурних частин роботи;	5
– відвідування консультацій	5
Разом	70

Максимальна кількість балів за виконання змісту курсової роботи складає 70, за публічний захист – 30 балів. У підсумку максимальна оцінка якісно виконаної та захищеної курсової роботи складає 100 балів.

Критерії оцінювання захисту курсової роботи комісією

Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів
<i>Виступ студента на публічному захисті роботи:</i>	<i>30</i>
– виступ студента на публічному захисті роботи;	20
– відповіді на запитання;	5
– наявність презентації.	5
<i>Разом</i>	<i>30</i>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Ахметов Р. Ф. Основи наукових досліджень у фізичному вихованні та спорті : навчальний посібник. Житомир : Видавець О. О. Євенок, 2018. 204 с.
2. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень : навчальний посібник. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
3. Вовчанська В. В. Професійна майстерність учителя фізичної культури. Тернопіль : ТНПУ, 2014. 226 с.
4. Гуменюк С. В. Методика наукових досліджень у фізичному вихованні та спорті : навчальний посібник. Тернопіль, 2022. 322 с.
5. Костюкевич В. М., Коннова М. В. Методологія наукових досліджень : навчальний посібник. Вінниця : ТОВ «Планер». 2017, 172 с.
6. Чиженок Т. М., Коваленко Ю. О. Професійна майстерність учителя фізичної культури : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 014 «Середня освіта» освітньо-професійної програми «Середня освіта (Фізична культура)». Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 105 с.
7. Шиян Б. М. Наукові дослідження у фізичному вихованні та спорті : навчальний посібник. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2021. 280 с.

Додаткова:

1. Гнатенко К. В. Аспекти діагностування сформованості мовної складової професійної культури майбутніх вчителів фізичної культури. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2024. Том 35 (74) №6. С. 56–61.
2. Грибан Г. П., Гарлінська А. М., Солодовник О. В., Ткаченко П. П., Пилипчук П. П., Пантус О. О., Білоскаленко Т. О. Структура методичної компетентності вчителя фізичної культури. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені МП Драгоманова. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. 2024. Випуск 175. С. 66–70.
3. Гуревич Р. С. Кадемія М. Ю. Інформаційно-телекомунікаційні технології в навчальному процесі та наукових дослідженнях : навчальний посібник. Київ : Освіта України, 2006. 390 с.
4. Дамзін О. особистісно-професійне становлення майбутнього вчителя фізичної культури в процесі позааудиторної роботи. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія*. 2024. Випуск 79. С. 17–22.
5. Драчук А. І., Яковлів В. Л. Методичні рекомендації щодо написання курсових робіт : методичні рекомендації для студентів факультету фізичного виховання і спорту. Вінниця : ВДПУ імені М. Коцюбинського, 2020, 52 с.

6. ДСТУ 3008:2015. Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання. [Чинний від 2017-07-01]. Вид. офіц. Київ : ДП «УкрНДНЦ, 2016. 26 с.
7. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. [Чинний від 2016-07-01]. Вид. офіц. Київ : ДП «УкрНДНЦ, 2016. 16 с.
8. Зязюн І. А. Психодіагностика педагогічної майстерності вчителя. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2003. №12. С. 52–55.
9. Ковалевська І. М. Статистичні інструменти : методичний посібник для самостійної роботи. Житомир : ЖНАЕУ, 2012. 35 с.
10. Лащевська Я. Професійна майстерність як основний компонент педагогічної культури. *Освітній простір України*. 2019. №16. С. 97–102.
11. Максимчук Б. А., Овчарук В. В., Карасевич С. А., Овчарук В. Г., Петришин П. В., Шкірта М. І., Тріфан О. М., Максимчук І. А. Педагогічна майстерність майбутніх учителів фізичної культури як предмет наукових досліджень. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. 2019. Вип. 11 (119). С. 129–134.
12. Савченко Н. С. Шляхи формування педагогічної майстерності у майбутніх учителів фізичної культури. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2024. Випуск 214. С. 84–90.
13. Хіміч В., Квасниця І., Демченко Н. Формування педагогічної майстерності майбутніх учителів фізичної культури у процесі навчання спортивно-хореографічних дисциплін. *Молодь і ринок*. 2024. №5/225. С. 21–25.
14. Шалар О. Г. Діагностика професійної майстерності вчителя фізичної культури. *Фізичне виховання в школах України*. 2009. №2. С. 15–18.
15. Darling-Hammond L. Preparing Teachers for a Changing World: What Teachers Should Learn and Be Able to Do. USA, San Francisco : Publisher Jossey-Bass, 2005. 604 p.
16. Komari A., Yulianto H., Solikhin M. N., Sadewa Y. R., Setyawan H. Differences in the implementation of physical education (PE) planning containing 21st-century skills based on period of work and gender. *Retos: nuevas tendencias en educación física, deporte y recreación*. 2024. №57. P. 697–706.
17. Mozolev O., Khmara M. Formation of Pedagogical Skills of Future Teachers of Physical Culture in Classes on Sports Games. *Pedagogical Discourse*. 2024. №36. P. 7–14.

ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

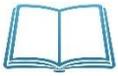
1. Бібліографічний опис скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила ДСТУ 3582:2013. URL: <http://surl.li/tozsz> (дата звернення: 12.05.2024).
2. Державний стандарт базової середньої освіти України : постанова Кабінету міністрів України (від 30.09.2020 р., №898). URL : <https://surl.li/ghjrpk>.

3. Етичний кодекс ученого України (проект) від 15.04.2009 р. Постанова №2. URL: <http://surl.li/eibots> (дата звернення: 01.06.2024).
4. Кодекс академічної доброчесності ЗНУ від 07.09.2021 р. URL: <http://surl.li/ffeqmg> (дата звернення: 17.05.2024).
5. Лаврентьєва Г. П., Шишкіна М. П. Методичні рекомендації з організації та проведення науково-педагогічного експерименту. Київ, 2007. URL : <https://core.ac.uk/download/pdf/11083851.pdf>.
6. Положення про організацію наукової, науково-технічної діяльності в ЗНУ від 25.08.2016. URL : <http://surl.li/vpytht> (дата звернення: 12.06.2024).
7. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 01.12.2022 р. № 2811-IX. URL: <http://surl.li/kykvem> (дата звернення: 21.12.2023).
8. Про вищу освіту : Закон України від 28.05.2024 р. № 1556-VII. URL: <http://surl.li/sbgfca> (дата звернення: 12.06.2024).
9. Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України (від 29.08.2024, №1225). URL : <https://surl.li/mcuwpx>.
10. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 27.06.2024 р. № 848-VIII. URL: <http://surl.li/pvoyss> (дата звернення: 28.06.2024).

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Безверхня Г. В. Педагогіка фізичного виховання. Умань, 2013. 72 с.
2. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. ДСТУ 8302:2015 р. Чинний від 2016-07-01. Київ : УкрНДНЦ, 2016. 16 с.
3. Волкова Н. П. Педагогіка : навчальний посібник. Київ : Вища школа, 2007. 616 с.
4. Горкавий В. К., Ярова В. В. Математична статистика : навчальний посібник. Київ : ВД Професіонал, 2004. 384 с.
5. Костюкевич В. М., Шевчик Л. М., Сокольвак О. Г. Метрологічний контроль у фізичному вихованні та спорті : навчальний посібник. Київ : КНТ, 2017. 256 с.
6. Краснобокий Б. М. Словник-довідник науковця-початківця. Київ : НМЦВО, 2001. 72 с.
7. Машіка Г. В., Пригара О. В. Методичні рекомендації щодо написання та захисту курсових робіт для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 24 «Сфера обслуговування» спеціальності 242 «Туризм і рекреація» освітньо-професійної програми «Туризм». Ужгород : УжНУ, 2023. 36 с.
8. Павлюк О. С., Павлюк Є. О., Чопик Т. В., Антонюк О. В. Методичні вказівки для написання комплексної курсової роботи з проблем фізичної культури і спорту (для студентів магістрів спеціальностей «Фізична культура і спорт»). Хмельницький : ХНУ, 2021. 21 с.
9. Спортивно-оздоровчий туризм з методикою викладання : методичні рекомендації до написання, оформлення та захисту курсової роботи для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 014 «Середня освіта» освітньо-професійної програми «Середня освіта (Фізична культура)» / уклад. : В.О. Тищенко, Ф.Ф. Товстоп'ятко, Ю.О. Коваленко, Г.А. Омеляненко, О.В. Соколова, С.Б. Парій. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 46 с.
10. Худолій О. М., Івашенко О. В. Основи науково-дослідної роботи у фізичному вихованні і спорті : навчальний посібник. Харків : ОВС, 2014. 320 с.
11. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Київ : Слово, 2003. 240 с.
12. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник. Київ, 2003. 295 с.
13. Шиян Б. М., Вацеба О. М. Теорія і методика наукових педагогічних досліджень у фізичному вихованні та спорті. Тернопіль, 2008. 275 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Приклад написання розділу курсової роботи «Вступ»

ВСТУП

Актуальність. Стилі діяльності та керівництва в роботі вчителя фізичної культури мають велике значення для ефективності навчального процесу і розвитку фізичної культури серед учнів. Правильний підхід до організації навчання, вибір відповідного стилю керівництва допомагає не лише підвищити рівень фізичної підготовки учнів, але й формувати у них здоровий спосіб життя, дисципліну, командну взаємодію та інші важливі життєві навички. Зокрема, сучасні вимоги до освіти передбачають не лише набір теоретичних знань, а й розвиток у учнів практичних навичок, що включає активну діяльність, зокрема у галузі фізичної культури. У зв'язку з цим важливою є проблема вибору правильного стилю діяльності та керівництва для досягнення високих результатів у навчанні [1].

Зокрема, в Україні, як і в багатьох інших країнах, питання керівництва та стилів діяльності вчителя фізичної культури набуває актуальності в контексті нових підходів до освіти, зміни системи оцінювання та розвитку інклюзивного навчання, а також в умовах постійних змін у соціальному та освітньому середовищі [2, 3]. Ці фактори зумовлюють необхідність детального аналізу стилів діяльності та керівництва, їхнього впливу на навчальний процес і розвитку особистості учня.

Об'єкт дослідження – діяльність вчителя фізичної культури у навчальному процесі.

Предмет дослідження – стилі діяльності та керівництва в роботі вчителя фізичної культури.

Мета дослідження полягає у вивченні стилів діяльності та керівництва, застосовуваних вчителем фізичної культури, та визначенні їхнього впливу на результативність навчання і фізичний розвиток учнів.

Гіпотеза дослідження передбачає, що правильний вибір стилю діяльності та керівництва вчителя фізичної культури позитивно впливає на ефективність навчального процесу та мотивацію учнів до заняття фізичною культурою, що дозволяє досягати високих результатів у їхньому фізичному розвитку.

Теоретична значущість дослідження полягає в аналізі наявних стилів діяльності та керівництва, які застосовуються вчителями фізичної культури, та виявленні їхнього впливу на навчальну діяльність учнів.

Практична значущість дослідження полягає в розробці рекомендацій для вчителів фізичної культури щодо застосування відповідних стилів керівництва та діяльності з метою підвищення ефективності навчального процесу. Рекомендації можуть бути використані в освітніх установах для удосконалення методики викладання фізичної культури.

Приклад оформлення таблиць

Приклад 1. Перша за лічбою таблиця з 3-го розділу.

Таблиця 3.1 – Показники ефективності застосування стилів керівництва в роботі вчителя фізичної культури на початку дослідження ($\bar{X} \pm m$)

№	Стилі керівництва	Результати груп		t
		контрольна	експериментальна	
1.	Авторитарний стиль	4,5±0,97	4,4±0,15	0,1
2.	Демократичний стиль	190,9±1,78	194,8±1,4	1,72
3.	Ліберальний стиль	8±1,8	11±1,2	1,38

Приклад 2: друга за лічбою таблиця з 1-го розділу з однією приміткою.

Таблиця 1.2 – Основні типи оцінки умов праці вчителя фізичної культури та їхній вплив на професійне здоров'я

№	Тип оцінки	Характеристика оцінки	Методи оцінювання
1.	Фізіологічна	Визначає вплив фізичних навантажень на організм вчителя та їхній вплив на здоров'я	Моніторинг фізичних навантажень, вимірювання серцевого ритму, рівня втоми
2.	Психологічна	Оцінює рівень стресу та емоційного навантаження, що виникають під час виконання професійних обов'язків	Анкетування, інтерв'ю, спостереження за психологічним станом
3.	Організаційно-санітарна	Оцінка робочого середовища, включаючи освітлення, вентиляцію, температуру та інші умови праці	Оцінка робочих умов за санітарними стандартами, дослідження ергономічних аспектів

Примітка. Методика оцінки умов праці за рекомендаціями Всесвітньої організації охорони здоров'я [27].

Приклад 3: друга за лічбою таблиця з 1-го розділу з однією приміткою.

Таблиця 1.2 – Етапи адаптації майбутнього вчителя фізичної культури до педагогічної діяльності

Показники		Етапи адаптації				
		I	II	III	IV	V
		Тривалість адаптаційного періоду (місяців)				
		1-3	4-6	7-9	10-12	більше 12
Важливість практичної діяльності (уроки, заняття)	Залучення до педагогічної практики	мінімальна	помірна	активна	інтенсивна	повна
Оцінка рівня професійної самооцінки	Самооцінка та рефлексія діяльності	низька	середня	висока	дуже висока	стабільна
Психологічна стійкість (управління стресом)	Робота з психологічними навантаженнями	низька	середня	висока	дуже висока	стабільна
Взаємодія з учнями та колегами	Комунікація і колективна взаємодія	мінімальна	помірна	активна	інтенсивна	оптимальна

Примітка. Складено автором на основі теоретичних та практичних досліджень в галузі педагогічної адаптації майбутніх вчителів фізичної культури.

Приклад 4: восьма за лічбою таблиця з 1-го розділу.

Таблиця 1.8 – Взаємозв'язок особистісних якостей і педагогічної ефективності вчителя фізичної культури

№	Особистісні якості	Вплив на педагогічну ефективність	Оцінка ефективності (балів)
1.	Лідерські якості	Вміння мотивувати учнів до досягнення результатів, формування колективу	8
2.	Комунікабельність	Способність ефективно взаємодіяти з учнями, батьками та колегами	9
3.	Емоційна стійкість	Вміння зберігати спокій у стресових ситуаціях та контролювати емоції	7
4.	Творчий підхід	Здатність до новаторства та креативного підходу в навчанні фізичної культури	8

Продовження таблиці 1.8

5.	Організаторські здібності	Планування та організація навчального процесу, управління групою учнів	9
6.	Високий рівень професійної підготовки	Спеціалізовані знання та вміння в області фізичної культури	10
7.	Толерантність до різноманітності	Уміння працювати з учнями з різними здібностями, рівнями підготовки	8

Приклад оформлення рисунків

Приклад 1. Третій за лічбою рисунок з 3-го розділу з однією приміткою

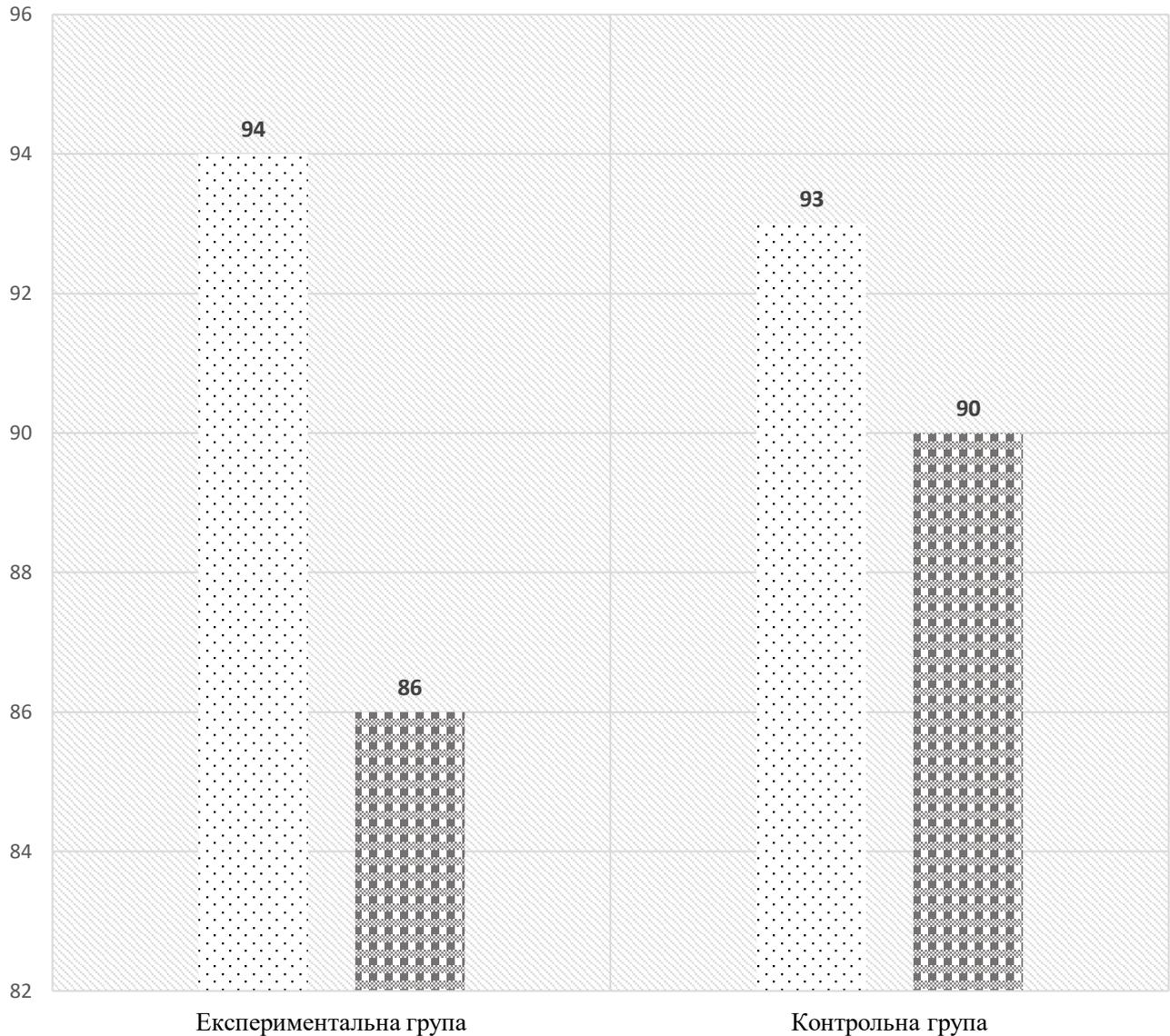

Рисунок 3.3 – Динаміка зміни показників фізичної підготовленості учнів під впливом різних стилів керівництва вчителя фізичної культури

Примітка. – на початку дослідження

 – наприкінці дослідження

Приклад 2. Другий за лічбою рисунок з 1-го розділу без примітки

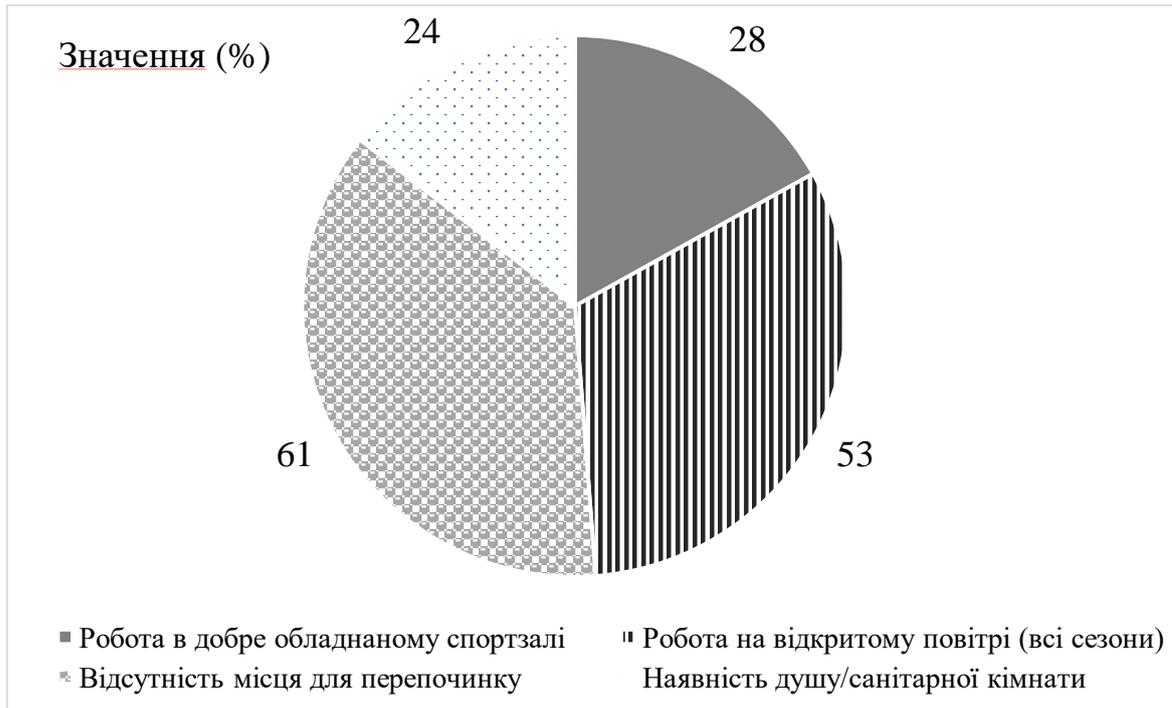

Рисунок 1.2 – Розподіл вчителів, які відчувають біль у спині, за різними умовами праці

Приклад оформлення титульного аркуша

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет фізичного виховання, здоров'я та туризму

Кафедра теорії та методики фізичної культури і спорту

КУРСОВА РОБОТА

з професійної майстерності вчителя фізичної культури

тема: Адаптація майбутнього вчителя фізичної культури
до педагогічної діяльності

Виконав: студент 4 курсу, групи 6.0171-ф
Спеціальності 017 «Фізична культура і спорт»
Освітньо-професійна програма
«Фізичне виховання»

(прізвище, ім'я, по-батькові)

Керівник: к. п. н., доцент Коваленко Ю.О.

Оцінка

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ ECTS _____

Запоріжжя – ____ рік

Навчально-методичне видання

(українською мовою)

Укладачі:

Коваленко Юлія Олексіївна

Парій Світна Борисівна

ПРОФЕСІЙНА МАЙСТЕРНІСТЬ У ФІЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ І СПОРТІ

Методичні рекомендації до написання,
оформлення та захисту курсової роботи
для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра
спеціальності «Фізична культура і спорт»
освітньо-професійної програми «Фізичне виховання»

Рецензент *М.В. Маліков*

Відповідальний за випуск *А.П. Конох*

Коректор *С.Б. Парій*